

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 3.6.1987 Sayı : 19476)

Kanun No.
3377

Kabul Tarihi
23 . 5 . 1987

MADDE 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Seçimlerin ve halkoylamasının yapıldığı yılda ay ve gün hesabına bakılmaksızın yirmi yaşına giren her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.

MADDE 2. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

298 sayılı Kanunun uygulanmasında, herkes, nüfus kütüğünde doğduğu ay ve güne bakılmaksızın, nüfus kütüğünde gösterilen doğum yılının ilk günü doğmuş gibi işleme tabi tutulur.

MADDE 3. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun değişik 52 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Seçime katılan;

a) Siyasî partilere ilk gün 10, son gün 10 dakikayı geçmemek üzere, programların ve yapacakları işleri anlatan iki konuşma,

b) Mecliste grubu bulunan siyasî partilerin herbirine ilaveten 10'ar dakikalık propaganda,

c) İktidar partisine veya iktidar partilerinden büyük olanına ilaveten 20 dakikalık propaganda,

d) Ana muhalefet partisine ilaveten 10 dakikalık propaganda,

Hakkı verilir. Bu propaganda sürelerinin yarısını aşmamak üzere siyasî partiler bu propagandalarını görüntülü olarak da verebilirler. Görüntülü propagandalar TRT dışında hazırlanır. Görüntülü propagandalarda siyasî partiler yaptıkları ve yapacakları icraatı anlatırlar. Bu propagandalarda suç teşkil edecek görüntülere yer verilemez. Siyasî partilerin bu propagandaları bir defada iki dakikadan az olamayacağı gibi bir günde toplam süresi on dakikayı geçemez. Siyasî partiler propaganda haklarını TRT'nin birden fazla kanalına dağıtabilirler. Yüksek Seçim Kurulu, TRT imkânlarına göre bu görüntülerin hangi sürede içinde TRT'ye teslim edileceğini ve TRT'deki gösterilme zamanlarını tanzim eder. Bu görüntülerde suç teşkil eden bir husus bulunduğu takdirde Yüksek Seçim Kurulu bunların yayımına izin vermez.

Oy verme gününden önceki onbeşinci gündün itibaren oy verme gününden önceki gün saat 18.00'e kadar TRT haber bültenlerinin siyasî partilerin seçim çalışmalarıyla ilgili bölümünde Yüksek Seçim Kurulunun eşitlik esasları dairesinde tespit edeceği süre ve kelime sayısı sınırları içinde kalmak kaydıyla seçime katılan siyasî partiler tarafından verilecek metinler yayımlanır.

MADDE 4. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Seçmen kütüğüne yazılmayan ve yurt dışında altı aydan fazla ikamet eden seçmenler milletvekilli genel seçimlerinin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim günü akşamı saat 17.00'ye kadar yurda giriş ve çıkışlarında (c) bendine göre gümrük kapılarında kurulacak seçim sandıklarında oy kullanabilirler.

Bu seçmenler sadece seçime katılan siyasî partilere oy verebilirler.

b) Yüksek Seçim Kurulu, seçime iştirak eden siyasî partilerin yer aldığı birleşik oy pusulaları ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını seçimlerin başlangıç tarihinden en geç üç gün önce ilgili ilçe seçim kurullarında bulunacak şekilde gönderir.

Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan özel imal edilmiş kağıtlara basılı birleşik oy pusulalarında; sadece seçime katılan siyasî partilerin özel işaretleri, kısaltılmış isimleri ve tam yazı halinde adlarıyla her siyasî parti için ayrılan bölümün altında çapı iki san timetre olan boş bir daire bulunur.

c) Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek gümrük kapılarında, oy verme gününden önceki yetmiş-beşinci gün saat 08.00'den oy verme günü olan pazar günü saat 17.00'ye kadar oy kullanılabilir. Hangi gümrük kapılarında tatil günleri dahil 24 saat, hangilerinde daha az süreyle oy kullanılabileceğini tespitte Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir.

MADDE 5. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 183 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu Kanun gereğince yapılacak işler için lüzumlu her türlü satın alma, hizmet, yapım, kiralama ve taşıma işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olmaksızın yapılabilir. İlan zorunlu değildir.

MADDE 6. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Milletvekili sayısı 450'dir.

MADDE 7. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 4 üncü maddesinin üç, beş ve değişik altıncı fıkraları ile yedinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı dörtyüzelliyi bulmadığı takdirde, nüfusu milletvekili çıkarılmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konular ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıraya göre dağıtılır.

Yapılan bu tespit sonunda, çıkaracağı milletvekili sayısı altıya kadar olan iller bir seçim çevresi sayılır. Çıkaracağı milletvekili sayısı altıdan fazla olan iller, **birden fazla seçim çevresine bölünür; Bu seçim çevreleri numara sırasına göre adlandırılır.**

Milletvekili sayısı altıdan fazla olan illerde seçim çevrelerine isabet edecek olan milletvekili sayısının hesabında ilk altı çıktıktan sonra kalan rakamlar tekrar altı, mümkün olmadığı takdirde beş, dört..... ilâ çıkarılır. Bu hesaplamada bir seçim çevresine en az üç milletvekili düşecek şekilde işlem yapılır.

a) İlçelerin mülki bütünlüğü korunur. Ancak bir ilçenin nüfusuna göre çıkaracağı milletvekili sayısı altıdan fazla ise ilçe birden fazla seçim çevresine bölünür.

MADDE 8. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yenileme kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verilmişse Meclis, üç aydan az olmamak kaydıyla seçimin yapılacağı tarihi de belirler. Yenileme kararının Cumhurbaşkanınca verilmesi halinde, bu kararın verildiği günden sonra gelen doksanuncu günü takip eden ilk pazar günü oy verilir.

MADDE 9. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel seçimlerde ülke genelinde, ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde, geçerli oyların % 10'unu geçmeyen partiler milletvekili çıkaramazlar. Bir siyasî parti listesinde yer almış bağımsız adayların seçilebilmesi de listesinde yer aldığı siyasî partinin ülke genelinde ve ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde yüzde onluk barajı aşması ile mümkündür.

MADDE 10. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir seçim çevresinde, kullanılan geçerli oyların toplamının, o çevreden çıkacak milletvekili sayısına bölünmesiyle elde edilecek sayıdan az oy alan siyasî partilere ve bağımsız adaylara milletvekili tahsis edilmez.

Seçime katılmış ve yukarıdaki fıkrada belirtilen seçim çevresi barajını aşmış olan siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları altalta ve aldıkları geçerli oy sayıları da hizalarına yazılır. Siyasi partilerin oy sayıları, önce bire, sonra ikiye, sonra üçe..... ilâ o çevrenin çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşınca kadar bölünür. Elde edilen paylar ile bağımsız adayların aldıkları oylar ayırım yapılmaksızın en büyükten en küçüğe doğru sıralanır. Seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısı kadar bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara rakamların büyüklük sırasına göre milletvekilleri tahsis olunur.

MADDE 11. — 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İl kongresi, büyük kongrenin yapılmasına engel olmayacak şekilde parti tüzüğünde gösterilen süreler içinde toplanır.

MADDE 12. — 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 20 nci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlçe kongresi, il kongresinin yapılmasına engel olmayacak şekilde parti tüzüğünde gösterilen süreler içinde toplanır.

MADDE 13. — 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Siyasi partiler sadece altı ve daha fazla milletvekili çıkaracak illerin 4, 5 ve 6 milletvekili çıkaracak seçim çevrelerinde birer kontenjan adayı gösterirler. Kontenjan adayı, parti tüzüğünde gösterilen diğer usullerle belirlenen adayların sıralamasına dahil edilmeyerek ayrıca oy pusulalarına kontenjan adayı olarak sıra numarası verilmeden yazılır. Siyasi partiler kontenjan adaylarını diğer adayların tespiti tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde tespit ederek diğer adaylarla birlikte Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

MADDE 14. — 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun geçici 12 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Yüksek Seçim Kurulu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içerisinde seçim çevrelerini tespit eder.

MADDE 15. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AIT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
41	108	95
	110	235
	111	301:327

I - Gerekçeli 577 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 111 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 2/457.